

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐINH THỊ TƯƠI

**PHÁT TRIỂN DOANH NGHIỆP CÔNG NGHIỆP NHỎ
VÀ VỪA TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN, NĂM 2017

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐINH THỊ TƯƠI

**PHÁT TRIỂN DOANH NGHIỆP CÔNG NGHIỆP NHỎ
VÀ VỪA TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ
Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Giảng viên hướng dẫn khoa học: TS. PHẠM THỊ NGỌC VÂN

THÁI NGUYÊN, NĂM 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của bản thân và không sao chép các công trình nghiên cứu của người khác để làm sản phẩm của riêng mình. Các số liệu có nguồn gốc rõ ràng, tuân thủ đúng nguyên tắc và kết quả trình bày trong luận văn được thu thập trong quá trình nghiên cứu là trung thực chưa từng được ai công bố trước đây. Tác giả hoàn toàn chịu trách nhiệm về tính xác thực và nguyên bản của luận văn.

Thái Nguyên, tháng 3 năm 2017

Tác giả

Đinh Thị Tươi

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành đến Ban Giám hiệu và Quý thầy cô trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên, Quý thầy cô các trường đại học đã tham gia giảng dạy lớp Cao học Quản lý Kinh tế K12. Các thầy cô đã nhiệt tình, tận tụy truyền đạt những kiến thức quý giá, hỗ trợ cho tôi trong suốt thời gian theo học tại Trường, cũng như thời gian thực hiện luận văn này.

Đặc biệt, tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc đến cô giáo TS. Phạm Thị Ngọc Vân, cô đã ủng hộ và hướng dẫn tôi thực hiện luận văn cao học này.

Xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến các bạn bè, đồng nghiệp, gia đình đã hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi, giúp đỡ tôi về thời gian, vật chất, tinh thần để tôi hoàn thành được luận văn này.

Do thời gian và trình độ có hạn nên luận văn chắc chắn không thể tránh khỏi thiếu sót, tôi rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của Quý thầy cô, bạn bè, cùng toàn thể những ai quan tâm đến vấn đề nghiên cứu của đề tài.

Em xin chân thành cảm ơn !

Thái Nguyên, tháng 3 năm 2017

Tác giả

Đinh Thị Tươi

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Ý nghĩa khoa học của đề tài	3
5. Bố cục của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ PHÁT TRIỂN DOANH NGHIỆP CÔNG NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA	4
1.1. Cơ sở lý luận phát triển doanh nghiệp công nghiệp nhỏ và vừa.....	4
1.1.1. Một số khái niệm doanh nghiệp công nghiệp nhỏ và vừa và phát triển doanh nghiệp công nghiệp nhỏ và vừa	4
1.1.2. Đặc điểm phát triển doanh nghiệp công nghiệp nhỏ và vừa.....	9
1.1.3. Vai trò phát triển doanh nghiệp công nghiệp nhỏ và vừa.....	12
1.1.4. Nội dung phát triển doanh nghiệp công nghiệp nhỏ và vừa	14
1.1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển DNCNNVV	14
1.2. Cơ sở thực tiễn về phát triển DNCNNVV	22
1.2.1. Kinh nghiệm phát triển DNCNNVV ở 1 số địa phương	22
1.2.2. Bài học cho tỉnh Thái Nguyên về phát triển DNCNNVV	29
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	31
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	31
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	31

2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	31
2.2.2. Phương pháp xử lý thông tin.....	33
2.2.3. Phương pháp phân tích thông tin	34
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu đánh giá sự phát triển của doanh nghiệp công nghiệp nhỏ và vừa	39
2.3.1. Chỉ tiêu đánh giá sự phát triển doanh nghiệp theo chiều rộng	39
2.3.2. Chỉ tiêu đánh giá sự phát triển doanh nghiệp theo chiều sâu	42
Chương 3: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN DOANH NGHIỆP CÔNG NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TỈNH THÁI NGUYÊN	44
3.1. Khái quát về tỉnh Thái Nguyên	44
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	44
3.1.2. Tình hình kinh tế xã hội	48
3.1.3. Đánh giá tình hình chung	52
3.2. Thực trạng phát triển doanh nghiệp công nghiệp nhỏ và vừa tỉnh Thái Nguyên.....	54
3.2.1. Thực trạng phát triển DNCNNVV tỉnh Thái Nguyên	54
3.2. Kết quả nghiên cứu về các nhân tố ảnh hưởng đến phát triển doanh nghiệp công nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	61
3.1.1. Thông tin chung về đối tượng nghiên cứu	61
3.1.2. Đánh giá của đối tượng nghiên cứu về các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển DNCNNVV.....	65
3.1.3. Phân tích các nhân tố ảnh hưởng tới sự phát triển các DNCNNVV tỉnh Thái Nguyên.....	71
3.3. Đánh giá chung phát triển DNCNNVV tỉnh Thái Nguyên.....	88
3.3.1. Đánh giá chung	88
3.3.2. Những kết quả đã đạt được	90
3.3.3. Những tồn tại.....	91
3.3.4. Nguyên nhân của những tồn tại	92

Chương 4: GIẢI PHÁP NHẪM PHÁT TRIỂN DOANH NGHIỆP CÔNG NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TỈNH THÁI NGUYÊN	94
4.1. Các quan điểm, định hướng chủ yếu nhằm phát triển DNCNNVV tỉnh Thái Nguyên.....	94
4.2. Những giải pháp chủ yếu nhằm phát triển DNCNNVV tỉnh Thái Nguyên....	94
4.2.1. Hệ thống các giải pháp liên quan đến các nhân tố bên ngoài tác động đến sự phát triển của các DNCNNVV	94
4.2.1.1. Cơ chế, chính sách ưu đãi từ phía Nhà nước	95
4.2.1.2. Tỉnh Thái Nguyên cần đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng.....	96
4.2.1.3. Hỗ trợ về nguồn vốn.....	97
4.2.1.4. Mở cửa các kênh thông tin.....	98
4.2.1.5. Áp dụng chính sách thuế phù hợp.....	98
4.2.1.6. Hỗ trợ về đất đai, địa điểm, đầu tư cơ sở hạ tầng	99
4.2.1.7. Thực hiện các chương trình hỗ trợ đối với các DNCNNVV	99
4.2.2. Các biện pháp từ bản thân doanh nghiệp	100
4.2.2.1. Sử dụng lợi thế của doanh nghiệp.....	101
4.2.2.2. Tăng cường hoạt động marketing	101
4.2.2.3. Tăng cường công tác nghiên cứu thị trường	102
4.2.2.4. Đổi mới cơ cấu tổ chức quản lý, hoàn thiện kỹ năng quản lý hiện đại của đội ngũ lãnh đạo quản trị trong doanh nghiệp	102
4.2.2.5. Đổi mới công nghệ, giảm chi phí sản xuất, hạ giá thành sản phẩm....	103
4.2.2.6. Xây dựng và phát triển thương hiệu của doanh nghiệp	105
4.2.2.7. Xây dựng văn hoá doanh nghiệp.....	106
4.3. Kiến nghị.....	107
KẾT LUẬN	108
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	110
PHỤ LỤC	112

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
Ban QLKKT	: Ban Quản lý các khu kinh tế
CIEM	: Viện Quản lý kinh tế Trung ương
CNH-HĐH	: Công nghiệp hoá - hiện đại hoá
DN	: Doanh nghiệp
DNCNNVV	: Doanh nghiệp công nghiệp nhỏ và vừa
HKD	: Hộ kinh doanh
HTX	: Hợp tác xã
Bộ KHĐT	: Bộ Kế hoạch và Đầu tư
KTCK	: Kinh tế cửa khẩu
NBRS	: Hệ thống dữ liệu doanh nghiệp quốc gia
PCI	: Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh
Sở KHĐT	: Sở Kế hoạch và Đầu tư
UBND	: Ủy ban nhân dân
VCCI	: Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Chỉ tiêu xác định doanh nghiệp nhỏ và vừa ở một số nước	7
Bảng 1.2. Chỉ tiêu xác định doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam	8
Bảng 2.1. Phân bổ số lượng phần tử mẫu điều tra theo vùng đại diện	32
Bảng 3.1. Tình hình sử dụng đất đai của tỉnh Thái Nguyên năm 2014	46
Bảng 3.2: Một số chỉ tiêu cơ bản về kinh tế của tỉnh Thái Nguyên.....	49
Bảng 3.3: Một số chỉ tiêu cơ bản về giáo dục tỉnh Thái Nguyên 2015	50
Bảng 3.4: Số lượng các DNCNNVV của tỉnh Thái Nguyên	54
Bảng 3.5: Số lượng lao động của các DNCNNVV tỉnh Thái Nguyên	55
Bảng 3.6: Trình độ lao động trong các DNCNNVV tỉnh Thái Nguyên	57
Bảng 3.7: Doanh thu của các DNCNNVV tỉnh Thái Nguyên	59
Bảng 3.8: Tổng thu nhập của người lao động trong DNCNNVV tỉnh Thái Nguyên.....	60
Bảng 3.9. Thống kê thông tin giới tính của đối tượng khảo sát.....	61
Bảng 3.10. Thống kê thông tin độ tuổi của đối tượng khảo sát	62
Bảng 3.11. Thống kê thông tin về trình độ của đối tượng khảo sát.....	63
Bảng 3.12. Thống kê thông tin thâm niên quản lý của đối tượng khảo sát	64
Bảng 3.13. Đánh giá chung của đối tượng nghiên cứu về yếu tố môi trường ...	65
Bảng 3.14. Đánh giá chung của đối tượng nghiên cứu về chính sách của Nhà nước.....	66
Bảng 3.15. Đánh giá chung của đối tượng nghiên cứu về nguồn nhân lực	67
Bảng 3.16. Đánh giá chung của đối tượng nghiên cứu về vốn kinh doanh	68
Bảng 3.17. Đánh giá chung của đối tượng nghiên cứu về yếu tố thị trường	69
Bảng 3.18. Đánh giá chung của đối tượng nghiên cứu về công nghệ	70
Bảng 3.19. Đánh giá chung của đối tượng nghiên cứu về phát triển DNCNNVV.....	71
Bảng 3.20. Kiểm định độ tin cậy của biên môi trường.....	72

Bảng 3.21. Kiểm định độ tin cậy của biến chính sách của Nhà nước	73
Bảng 3.22. Kiểm định độ tin cậy của biến nguồn nhân lực	74
Bảng 3.23. Kiểm định độ tin cậy của biến vốn kinh doanh	74
Bảng 3.24. Kiểm định độ tin cậy của biến thị trường	75
Bảng 3.25. Kiểm định độ tin cậy của biến công nghệ	76
Bảng 3.26. Kiểm định độ tin cậy của biến phát triển DNCNNVV	77
Bảng 3.27. Phân tích nhân tố biến môi trường	78
Bảng 3.28. Phân tích nhân tố biến chính sách của Nhà nước	79
Bảng 3.29. Phân tích nhân tố biến nguồn nhân lực	80
Bảng 3.30. Phân tích nhân tố biến vốn kinh doanh	81
Bảng 3.31. Phân tích nhân tố biến thị trường	82
Bảng 3.32. Phân tích nhân tố biến công nghệ	83
Bảng 3.33. Phân tích nhân tố biến sự phát triển của DNCNNVV	84
Bảng 3.34. Kiểm định tương quan giữa biến phụ thuộc và các biến độc lập	85
Bảng 3.35. Phân tích hồi quy về các nhân tố ảnh hưởng tới phát triển DNCNNVV tỉnh Thái Nguyên	87
Bảng 3.36. Giá trị beta chuyển hóa của các biến	88